

31.8.38

מלחמה או לא מלחמה? זוהי השאלה המחרידה עכשיו אולי חצייה של אירופה. אחמול בזהאספ
הקבינט הבריטי באומן מיוחד עם ציר אנגליה בבולין - גברת המתיחות, היום היא רפתה
קצת אבל עדיין אין איש יכל לענות בבטחון על השאלה הממאירה.

חבר אחד של הקבינט שוחח עם אחד מאנשינו אחמול ואמר - שהמצב לא בטוח, וחשש המלחמה,
אממאלג מאפיל עכשיו על הכל.

יתכן שפתרון השאלה תלוי רק באדם אחד - ואף הוא אולי עדיין אינו יודע בדע זה את
התשובה: היטלר, מצמיט לנאטמו בשכוע הבא בניירנברג.

וכשאיין ידיעה ברורה - יש מקום לכל מיני סברות, יש אומגליש שהנאצים חוששים למלחמה,
קיומם וקיום מעשרם יטובן במלחמה, וכשם שהבולשביקים הם אדוקים בשלום מתוך טעמי-
משטר - כך גם הנאצים, וכל התמרונים וההתחדות אינם אלא בלוף. ויש אורחים שהנאצים
אינם מספקים אבל דווקא הצבא רוצה במלחמה, הם מחזות מפחדים שכשלוני מהיטלר, אבל אפילו
גרמניה חנוצה - הסכול בעיקר מאלגה הנאצים, ולא גרמניה וגורל הנאצים לא איפפת להם,
הם רוצים במלחמה עכשיו - בשום ששונאיהם עדיין אינם מוכנים, והזמן העובר מבביר את
אנגליה וצרפת. ולכן יש לקדם את פני המלחמה ולהקדיפה.

אולם אין אלו אלא סברות, העהונות אינה עצבנית - אך לא מתוך שאננו. טכנה המלחמה
היא בלי טמק ריאלית, ואיש אינו יכל לדעת מה יהיה בעוד חודש.

לונדון, 8.9.38

קצנלסון חיקר -

זה שלושה ימים אני קשור לחדרי - יש לי שעת או "צננת" ואחרי שובי מאנשוורטן -
אך אני מסוגל כבר להתחלך בחדר ולאחוז בעט, ואני מרגיש צורך לענות בכמה מלים
למכתבך לקשילן מיום 31.8.38, שהעחקו שלחת גם אלי.